

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

VII. De bonis Ecclesiæ alienandis vel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

leant, providere. Sanè postquam fcoli. recor. Alexander Papa IIII. predecessor noster, filios praesertim Sacerdotum in Ecclesiis paternis succedere prohibuerat s., eadque nihilominus, media intercedente persona, filios ipsos habere disponerat, cum passim Sacerdotes, ut Ecclesia suis eorum filii potirentur fatigentes, in Alexandri predecessoris hujusmodi dispositione confit., Ecclesiæ, quas ad eorum pervenire filios gemitabant, in favorem perfornarunt, et Ecclesiæ ipsas, etiam illarum possessione non habita, in ipso forum resignantium filios, exhortatione genitos, illico mox resignare, ipsique filii Ecclesiæ ipsas, dispensatione super defecta natum, quem ex dictis Sacerdotibus resignantibus geniti patiebant, etiam patris nomine expreflo, obtenta, confequatus conふerent, profecto perniciofum semper, & abominabile, ac in gravem divinæ maiestatis offendam tendere, videlicet, quod ipsi Presbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non sine turpitudine, ad instigatum spuriorum filiorum amorem detegere non embeferent.

Iudicavimus propres, quod ubi tempus, quod ominus palam facit, & praefatum ratio quid in futurum cavyendum sit, admonecer, merito movemur, & ad tollendum hujusmodi abusum, necessarium arbitrii sumus eisdem Alexandri predecessori canonem corrigeremus, quam talia, cur tamio hominum scandalo toleremus. Habita igitur super his cum venerabilibus fratibus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum consilio & unanimi confusu, auctoritate Apostolica, tenore praefatum statuimus & ordinamus, quod de cetero Filii Presbyterorum ex fomitione natu, Ecclesiæ cathedrales, etiam metropolitanas, ac monasteria, quibus eorum patres præfuerant, seu illa, & illas dignitates etiam majores & principales personam, administrationes & officia etiam curata, & electiva, & alia qualunque beneficia Ecclesiastica cunera & fine cura, facultaria, & quorundam ordinum regularia, que Presbyteri & clerici ac religiosi eorum patres in titulum, vel commendam, aut administrationem tempus, seu in perpetuum aliquando obtinerent, nullo unquam tempore quoquo modo obtinere possint, nec eum eis super hoc dispensare intendimus. Et si quis dispensationem per nos concedi contigerit, tanquam per præcognitionem & contra mentem nostram, in concessâ eis nullatenus suffragari, talesque dispensationes nostris voluntatis sufficiere temporibus, & quod nobis licere non paratur, notitiae successoribus indicamus. Romæ 1533. I. Non. Junij.

TITVLVS. VII. DE BONIS ECCLESIÆ ALIE- NANDIS, VE NON.

Paulus Secundus.

Dominum Ecclesiasticorum alienans, inconsulto summo Pontifici, & consensu non urgente, nulla est.

CAP. I.

A Mbitiose cupiditati, illorum præcipue, qui divinis & humanis affectis, damnatione postposita, immobilia & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quibus Ecclesia, Monasteria, & pia loca reguntur, illustranturque, & eorum ministri fibi alimoniam vendicant, profanis usibus applicare, aut cum maximo illorum a divini cultus detrimento, exquisitus mediis usurpare

a. Concil. Tolent. in cap. 10. gravius animadvertis. Alexander 3. part. 10. cap. 3. & in Concil. Lateranen. cap. 14. ac concil. à beneficiis, quibus ultim patres præfuer. concord. concil. Trid. fol. 25. cap. 17.

Iulius Tertius, Simoni de Puteo, & Ioanni Baptista, Cardinalibus.

Alienationes contra formam à Paulo II. prescriptum factas, re-
vocantur.

CAP. II.

Indemnitati Ecclesiæ, ut ex debito nostri pastora-
li officii temenus volentes providere, circumpiectum
vestra, quorum eximia integritas, singularis prudenter,
exacta diligentia, & in rebus gerendis dexteritas, ac alia
præclaræ virtutes, veteris experientia documentum nobis
jam dudum cognita sunt, per præfentes committimus, &
mandamus, quatenus per vos seu alios, quos ad hoc cum
familii aur limitata potestate duxeritis depudantes, vo-
catis prout vobis videbitur, bonorum male alienorum,
contra formam & constitutionis per scilicet recorda. Paul.

a. Iure conceditur certu urgentibus causis necessitatibus, & ma-
jori utilitate alienatio. Cor. in 2. volum. conferat. 8. Barb. in 5.
volum. conferat. 6. in 2. colum. & seq. Ludovicus Roman. conf. 3. 6.
Vulgat. de rebus Ecclesiæ, in 12. alienat. b. Duo capitula
requirunt, videlicet, formam, id est, solemnitatem, & justam cau-
sam alienandi. c. t. de rebus Ecclesiæ non alienand. in 6. gl. 30 verbi
redire. In c. t. ex. de in integ. restitutus.

Pap. II. edic. vocatus possessoribus, super nullitate & invalidatione locationum & alienacionum huiusmodi, ac indebita occupatione summar, & simpliciter sine strepitu & figura judicii, sola facti veritate inspecta auctoritate nostra diligenter inquiratis, a bona & iusta bula beneficiorum & piorum locorum, quorunq; anteera erant, in ius & proprietatem revocetis & reducatis, & possessores de indebita perceptis ad satisfaciendum cogat& & compellatis. Rom. 23. Maii. 1552.

Paulus Tertius.

Tro praesidio belli suscipienda adversus Turca furoret, camera Apostolica census alienandi facultas concedatur.

C A P . III.

In sacra beati Petri sede cum plenitudine potestatis, Inseruit licet imparibus, divina dispositione locata, ad ea ut debemus libenter intendimus, per qua orthodoxie fidic defensioni, ac republice Christiana flau- ylet salubriter provideri. Sane universi orbi notum esse credimus, immanissimum Turcum tyramanum, post innumerabiles per ejus antecelos Christiano nominis in diversis mundi partibus clades illatas, multaque regna & dominia eis ditionata, novissime tempore nostri Pont. Regnum Neapolitanum pluribus illis locis praeedita invalide, & notabiliter dannata tam in locorum delevatione, quam in perlonatum ac portatione fecisse, longe etiam plura facturas, nisi Christianissimi in Christi filii Caroli Romanorum Imperatoris (tempor Augusti, & dicti Regni Regis pietas, virtus, & stemmati, qui ad hoc non sine maximum expensis, potenter classem praeraverat, obstitit, pramissilis non contentum, ci- viyatam Calvi novi, Christianis illani acriter defendebut immantibus trucidatis, expugnasse. Quae minia, & danni revocatione recensenda forent, tamen non possimus non ea dolenter referre, propter evi- dem pettulum, quod re publica prædicta ex novis bellis apparuit per tyrannum, ad penetrandum Pan- noniam ad praesens tumultuantem, & fines Germania, ad Italiam, ad quam idem tyranus, putans inde facile quod reliquum est Christianitatem in suam potestam redigere, infatibili fuit anhela, invadendum, & occupandum, terz marique noviter intrulitus, certi- muni immittente. Et cum periculo huiusmodi, quod Indies majores vires habituum dubitamus ex iis, quia pluribus Christianitatis partibus, circa veram rela- gionem innovata sunt, & innovantur, occurrere omni- na intendamus: considerantes ad primam magna ef- flecopis impensa, & quod de Christianorum Principum fabulido, non quantum res ipsi expulxit nobis pro- mittere valens, proper bella, & calamites, quibus temporibus præteritis affecti fuerunt: quodque vires nostræ ex alienationibus rerum & bonorum sancta Ro- mans Ecclesiæ per Romanos Pontifices prædeces- sores nostros factis, & magnis expensarum profluviosis, que pro nonnulli Apostolicis fidelis necessitatibus plu- ries nos subire oportuit, tenuimus sunt, cogitavimus pecunias modis omnibus, qui nobis possibilis sint, ex- quitere, ut illarum auxilia truculentam rabem dicti tyraanni retundere, ac aliae Christianæ fidei necessitatibus provideat valeamus. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris, cuiusdam Romana Ecclesia Ca- dinalibus, in consistorio nostro secreto discutione & deliberatione matura, de ipsorum fratrum confilio, & unanimi silentio, ex certa nostra scientia, ac de Apo- stolica potestatis plenitudine, quia plurimorum Romanorum Pontificium etiam prædecessorum notoriorum, qui similibus vel alius tunc urgentibus necessitatibus, nonnulla bona Ecclesiastica vendiderunt, veligis in- haerentes, dilectis filiis Guidoni Afcano Sforzis, S. Eu-

conunque praefulsi, & rectores nunc pro tempore ex-
istente alio inquam tempore praemissi se opponere;
quod illis reclamare, vel beneficium restitutions in im-
perio, sub latronis, vel alio quocumque praetextu pe-
tens, vel impetrato uti non posse neque debere. Roma
in Calend. Ian. 1340.

Pius Quartus.

Bonorum Ecclesiasticorum alienationes ipsi Ecclesiis & p[ro]p[ri]o
domino & intercedentes injurias afferentes ammendanda & re-
vocanda sunt.

CAP. IV.

Rerum & bonorum Ecclesi illicas alienationes
combinentibus oculis pertinaciter nequeunt, quin-
i[m]o capientur, quantum cum Deo possimus, oppor-
tum remedium adhibere, more proprio, & ex certa
notitia scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudi-
nibus & singularibus alienationes, & in emphyceum, feu-
cens perpetuum, aut (tertiam) vel aliam generatio-
nem, seu hominis vita, aut aliud tempus ultra trien-
num locutionis, vel concessiones, ferae permutationes,
hypothecas, & obligaciones, de quibusvis caffris, ter-
ris, oppidis, civitatibus, & locis; aut aliis bonis immo-
bilibus, seu rebus & iuriis, tam spiritualibus, quam
temporalibus, ejusdem Romanis Pontificis, & quocumque que
cathedralium, etiam metropolitanarum & diocesarum Ec-
clesiarum, necnon monasteriorum, domorum, & alio-
rum regulatum locorum, & quovadis beneficiorum Eccl[esi]asticorum, cum cura & fine cura, fiscularium &
governis ordinum regularium, nec non hospitalium, & aliorum p[ro]torum locorum quorumlibet, per qual-
cumque etiam Romanos Pontificis, praedecessores no-
strorum, seu eorum auctoritate, vel mandato Camerariis
fus, & clericos Camera Apostolicae presidentes, ac
eiusdem Ecclesiarum, Monasteriorum, & domotum pri-
matis, & beneficiarios, necnon hospitalium, & aliorum
regularium, & p[ro]torum locorum rectores, cunctaque
diuinitatis, statu, gradu, ordinis, & conditionibus ex-
istentes, etiam Cardinatus honoris pollicet, in da-
minum p[re]dictorum, tenuis revocari potestimatis a jure
reguli, aut illas nulliter haffenus factas, & contra
statu superius sub gumbibus formis, & verborum ex-
emplis habitos & celebratos, etiam si iuramento
nulli existant, & quantamvis longa temporis praefici-
tione robur sumptibus dicti possint, ac ipsius Romana
Ecclesia favorem aut communione concernant, eorum
omnium tenentes, ac si de verbo ad verbum infesten-
tur praefectibus, pro expressis habentes, Apostolica au-
toritate, tenore p[re]dictorum recidimus, irritamus,
cassamus, & annulamus, ac virtibus omnino evan-
guish, ac pro rectissimis, irritis, cassis, & nullis, ac penitus
infeliti haberi volumus. Ipsiisque detentores ad ca-
stra, terras, oppida, civitates, & loca occupara, ac bona-
tes, & jura praedita Romae & cathedralibus, etiam me-
tropolitana, ac alias Ecclesias, necnon monasteriorum, domi-
bus, hospitalibus, & beneficiis, ac regularibus, & p[ro]p[ri]o
locis relaxandini, & defructibus, tam h[ab]entius p[er]cep-
tis, quam in posterum p[er]cipiens realiter satisfaci-
endum teneri, & ad id cogi & compelli posse omnibus
iustis remedios. Roma Pr[ed]i. Idus Iul. 1556.

Pius V.

Romanae Ecclesie & Camera Apostolica bona alienata, in-
clusa damnum aut fine paru valori recipienda, vel necessita-
tis, sua evidentia utilitate, pro non alienata laborant. Et adiu-
tio.

CAP. V.

V[er]bi dominaciones, cessiones, infundationes, locationes, do-
nationes, permutationes, hypothecas, concessiones,
& alias omnimas alienationes & contractus, duocun-
que, quotunque, & qualescumque, ac in quocumvis

Principiam ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum
Prefatorum favorem vel eorū contemplatione per
predicatores nos, ac nos, & fedem praefatam, necesse
sit, vel evidenter utilitate fealis huiusmodi id non exi-
gente, seu finis aliquis vel latet in minime, correlative
neque competenti recompensa factos, & concessos, ac
confirmatos, & approbatos, etiam si quantumvis longa
temporis praeficiione robusti impuniti dici possi-
int, auctoritate Apostolica tenore praefatam perpetuo
revocamus, relucidimus, cassamus, irritamus, ammula-
mus, ac virtibus omnino vacuamus. Declarantes vendi-
tiones, cessiones, infundationes, locationes, donationes,
permutationes, hypothecas, concessiones, & cetera sa-
h[ab]entia praemissas nequaquam renuisse, nec teneri, nul-
lumque emporibus, cessionaris, feudataris, locatariis
donatariis, aliisque rerum ipsorum detentoribus nec sibi
quem possefendit titulum per ea quicunque esse, nec ei-
dem Ecclesie, sedi, & Camera praefatim afferre possunt.
Ac civitatum, terrarum, & aliorum locorum eorumque
habitatores, vasallos, & subditos, dictis illorum detentor-
ibus nullum vasallagii, fidelitatis, vel subjectionis, au-
xiliu vel obedientiam alienationum huiusmodi, vel
etiam iuramentum per eos illis praefatis, quod etiam eis ha-
bitu serte relaxamus, praetextu debere, aut illis astrictos
esse. Quinimum detentores ipsos ad eadem civitates, ter-
ras, castra, oppida, & loca sedi & Camera praefatis rea-
liser, & cum effectu restituendo, & relaxando, ac eorum
detentores ad fructuum inde post obitum concedentis
hacten[us] perceperorum, & in posterum percipientorum,
restitucionem in utroque foro omnino teneri, & ad id et-
iam tenentes, censuris & penis Ecclesiasticis, ac etiam
pecuniariis, necnon privationis quoquecumque, alio-
rum feudorum Ecclesiasticorum per eos etiam legi[um]e
obstantorum, & inabilitatis ad illa aliaq[ue] deinceps obli-
nenda, ac alii juris & facti remedii cogi & compelli
posse. Ac decementes prefentes via perpetua legis ha-
bere, neq[ue] de nullaria vino seu intentionis nobis vel a
lio quovis defectu notari seu impugnari posse, sed illas o-
mnium exceptione temora, validas & efficaces fore, fuosi-
piemus & integros effectus fortiri, & inviolabiliter ob-
servari. Rom. 15. Cal. Decemb. 1565.

Pius V.

Infundationes & alienationes bonorum Ecclesiæ p[er]ficientes
mediatores excommunicantur.

CAP. VI.

Tradicantes, confundentes, aut alias verba facientes de
infundationibus aut alienationibus a civitatis
& locis immediate ad nos & fedem Apostolica[m],
speculatoribus & pertinenteribus, etiam devolutis, etiam in
feudis communiter & plures d[omi]nolitis, five excauta
permittimus, aut alias quoniam libet, etiam contempla-
tione meritorum erga fedem praefatam, aut sub pre-
textu necessitatis, vel evidenti utilitate faciendo, seu de
possut[ur] ad nobis & sedi praefata quibusvis per fonte
cujusvis dignitatis, in Duces, Vicarios, Gubernatores
seu quavis aliis titulum ad vitam, vel in perpetuum,
vel longum tempus, civitatum, oppidorum, archium &
locorum praedictorum, ac proprietas de eligendis orato-
ribus ad nos & succcessores nostros super praemissis, vel
eorum occasione multeadi proponente, tam ipsi quam
oratores, minus huiusmodi recipientes, aut ali qui
cumque alienationes per se vel alios inlinuan-
tes vel fudentes, eo ipso sententiā incurant excom-
munications, & eadsi Apostolica rebelles etiam in pri-
mo capitulo inveniatur, & proditoris civitatum & lo-

a Sp[iritu] in ritu de embryos, & nunc vero aliquis, vel illa
praeceps in Bal[la] m[anu] cum xaram, C. de fidem, Parte in I. ex de-
cimo 5. etiam in coll. u[er]o, que sol. mac. in, quod dicitur, ff.
de vito. vols. 12. q. 2.

M M M

